O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVACIYALAR VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

QORAQALPOG‘ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi.
№ 23/15-7/1
2023 yil “31” avgust

“TASDIQLAYMAN”
Qoraqalpog‘iston tibbiyot instituti rektori
Ataniyazova O.A.
2023 yil “___” avgust

JAMOAT SALOMATLIGI VA SOG’LIQNI SAQLASHNI TASHKIL ETISH

O‘QUV DASTURI

III-kurs

Bilim sohasi:	900000 – «Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta’minot»
Ta’lim sohasi:	910000 – «Sog‘liqni saqlash»
Ta’lim yo‘nalishi:	60910100 – «Stomatologiya»

Nukus– 2023

Fan/modul kodi 3.29	O‘quv yili 2023-2024	Semestr 5		Kreditlar 2	
Fan/modul turi majburiy	Ta‘lim tili Qoraqalpoq, o‘zbek, rus			Haftadagi dars soatlari 3	
	Fanning nomi	Ma’ruza (soat)	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama
1	Jamoat salomatligi va sog’liqni saqlashni tashkil etish	14	40	18	72

2

I. Fanning mazmuni

Jamoat salomatligi va sog‘liqni saqlashni tashkil etish moduli dasturi O‘zbekiston Respublikasi Davlat ta’lim standarti va bakalavriat ta’lim yo‘nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan.

Ushbu dastur asosida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni O‘qitish jarayonida qo‘llagan holda, talabalarga kelgusidagi shifokorlik amaliyotida kerak bo‘ladigan jamoat salomatligi va sog‘liqni saqlashni tashkil etish modulining asosiy tushunchalarini tibbiyotning rivojlanish yo‘llarini, uning erishgan yutuqlarini, jamoat salomatligini, ularning yashash sharoitlarini, ta’sir etuvchi ijtimoiy-gigienik, iqtisodiy, biologik va tashkiliy omillarni, shu bilan bir qatorda, aholi salomatligi dinamikasini, aholini sog‘lomlashtirish yo‘llarini, tibbiy muassasalari faoliyatini boshqarish bilan bog‘liq nazariy, uslubiy, tashkiliy, iqtisodiy qirralarini ilmiy nuqtai nazardan o‘rgatadi. Jamoat salomatligi va sog‘liqni saqlashni tashkil etish modul klinika oldi blokiga kiritilgan modul hisoblanadi va 3 va 5 kurslarda o‘qitilad Modulni o‘qitish uchun tibbiy biologiya, umumiy genetika, gigiena, tibbiy ekologiya anatomiya, tibbiy kimyo modullari nazariy zamin bo‘lib xizmat qiladi. Jamoa salomatligi va sog‘liqni saqlashni tashkil etish moduli keyinchalik terapiya, xirurgiy va boshqa klinik modullar uchun nazariy zamin bo‘lib xizmat qiladi.

Modul o‘qitishdan maqsad - Modulning maqsadi - jamoat salomatligi, unga ta etuvchi xavf omillari, aholi salomatligini saqlash, mustahkamlash va qayta tiklas ta’minlaydigan tizimi, tashkiliy-metodik, boshqaruv jarayoniga baho bera olad g aholiga birlamchi tibbiy sanitariya yordamini tashkil etish bo‘yicha nazariy, is

amaliy va uslubiy bilimlarga ega bo'lgan mutaxassisni (umumiy amaliyot shifokori) tayyorlashdir.

Modulning vazifalari:

- talabalarga nazariy va amaliy bilimlar berish, jamoat salomatligini o'rganish usullari va uslublarini, aholi salomatligi va unga ta'sir etuvchi ijtimoiy shart-sharoitlarni o'rgatish;
- O'zbekiston Respublikasi hukumatining sog'liqni saqlash borasidagi siyosatini nazariy asoslash va sog'liqni saqlash, aholiga birlamchi tibbiy yordam ko'rsatishning yangi shakllari va usullarini ishlab chiqish, hamda ularni amaliyotga tadbiq etish;
- bozor iqtisodiyotini hisobga olgan holda sog'liqni saqlashni tashkil etish, boshqaruv tizimini ishlab chiqish va takomillashtirish;
- tibbiyot xodimlarini zamon talablariga mos holda tayyorlash jarayonini takomillashtirish bo'yicha bilimlari va ko'nikmalarini shakllantirish.

Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

Talaba:

- sanitariya statistik tadqiqot usullarini qo'llashni, aholi salomatligini belgilovchi ko'rsatkichlarni o'rganish va tahlil etish usullari;
- O'zbekiston Respublikasida sog'liqni saqlash tizimidagi asosiy me'yoriy-huquqiy hujjatlar;
- aholiga birlamchi tibbiy sanitariya yordamni va sanitariya epidemiologiya xizmatini tashkil etishning asosiy tamoyillari, davolash – profilaktika stomatologiya va sanitar-epidemiologik muassasalari faoliyatining asosiy ko'rsatkichlari;
- sog'lom turmush tarzini shakllantirish;
- mehnat qobiliyatini ekspertiza qilish **haqida tasavvurga ega bo'lishi;**
- tibbiy statistika bo'limlari va uning vazifalari, sanitariya - statistik tadqiqot bosqichlarining maqsad va vazifalari, aholi salomatligini belgilovchi ko'rsatkichlarni hisoblash usullarini;
- jamiyat salomatligini shakllantiruvchi asosiy qonuniyatlar va omillari, ijtimoiy sharoitlar, turmush tarzi, tashqi muhit omillarini va profilaktika tadbirlarini;
- sog'lom turmush tarzini shakllantirish usullari, sog'lom turmush tarzini targ'ibot usullari va vositalari, stomatologning aholi salomatligini saqlashdagi rolini;
- sog'liqni saqlash tizimini isloh qilish va yangi iqtisodiy munosabatlarga o'tish tufayli jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni tashkil etishning asosiy rivojlanish bosqichlari va ilmiy-amaliy muammolarini;
- aholining barcha qatlamlariga birlamchi tibbiy xizmatni tashkil etishni;
- insonni insonga, jamiyatga va tashqi muhitga nisbatan munosabatini tartibga soluvchi bemor va shifokor stomatolog o'rtasidagi etik va huquqiy me'yorlarini **bilishi va ulardan foydalana olishi;**

- aholi salomatligi, davolash-profilaktika va sanitariya-epidemiologiya muassasalari faoliyatining asosiy ko'rsatkichlarini tahlil qilish, ularni taqqosiy baholash;

- aholiga davolash-profilaktik stomatologik yordamini tashkil qilish;

- mehnat qobiliyatini ekspertiza qilish;

- sog'liqni saqlash va tibbiy yordamning sifatini nazorat qilish;

- aholini gigienik tarbiyalash va sog'lom turmush tarzini shakllantirish ishlarini o'tkazish bo'yicha malakalariga (shu jumladan amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.

II.Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I.Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1- mavzu "Jamiyat salomatligi va sog'likni saqlashni tashkil etish" moduliga kirish. "Jamoat salomatligi va sog'likni saqlashni tashkil etish" modul sifatida tibbiyot, gigiena va jamiyat modullari ichidagi o'rni. Respublikada va xorijiy davlatlarda "Jamoat salomatligi va sog'likni saqlashni tashkil etish" modulining shakllanishi va rivoji. Butun jahon sog'likni. saqlash muassasasi (JSST) tarkibi, JSSTning asosiy yo'nalishlari, sog'likni saqlashding turli masalalarini tarqatib olishda JSST o'rni va ahamiyati, O'zbekston Respublikasin JSST faoliyatinda ishtirok etishi. Zamonaviy bosqichda sog'likni saqlashni tashkil etish. O'zbekston Respublikasi aholi salomatligini himoya qilishning qonunchilik asoslari.

2- mavzu. Tibbiyot statistikasi asoslari. Tibbiyot statistikasi va uning sog'likni saqlashni nazariylik va amaliy ahamiyati. Statistikaning nazariylik tamoyilari va mundarijasi. General va tanlab olingan majmualar haqida tushincha. Tibbiy matumotlarga ishlov berishda haqida tushincha. Tibbiy matumotlarga ishlov berishda asosiy statistikalik usullar. Statistikalik izlanish bosqichlari. Umumiylik, nisbiy, o'rtacha miqdorlar, ularni tibbiyotda qollanilishi. Dalillarga asoslangan tibbiyot haqida tushincha.

3- mavzu. Xalq orasida demografik jarayonlardi o'rganish usullari. Demografiya, uning tibbiyotda va sog'likni saqlashdagi o'rni. Tibbiy ijtimoiy tomonlari. Demografik yorilish. krizis tushunchalari. Aholi o'sishining masalalari. Oilani oqilona rejalashtirish.

4- mavzu. Aholi kasallanishi va uni o'rganish usullari, ijtimoiy tibbiy tomonlari. Aholining kasallanishini o'rganishda mamlakat statistikasining ahamiyati. Xastaliklar, yaralar va o'lim sabablarining tasnifi. kasallaniwdi o'rganishda ekspert baholash. aholi kasallanish sabablarin urganish. Zarurli noinfektsion kasalliklarning tibbiy-ijtimoiy aspektlari (yurak qon -tomir kasalliklari, onkopatologiya, travmatizm). Nerv -xastaliklar, alkogolizm. narkomanlik, toksikomaniya tibbiy -ijtimoiy muammo sifatida.

5-tema Soglom turmush tarzi va uni shakllantirish usullari. Salomatlik haqida tushincha. Salomat turmush tarzi haqida tushincha. Salomat turmush tarzi kategoriyalari. Salomat turmush tarzin shakllantirish usullari. Aholi orasida salomat turmush tarzin targ'ib etish texnologiyalari. Salomat turmush tarzi aspektlari va standartlari. Aholining maqsadli to'dalari va ularning farqli

xususiyatlari. Sog'likni saqlashda profilaktik yo'nalishlar. Profilaktika turlari.

6-mavzu Sogliqni saqlash tizimida Birlamshi tibbiy sanitariya yordamdi tashkil etish. BMSJ namoyish etadigan muassasalar, vazifalari, tuzilmasi. BMSJ tashkil etish, baholash va tahlil qilish. Umumiy amaliyot stomatologinıń asosiy vazifalari.. UAShtı aholining turli kontigentleri bilan ishlashda asosiy xususiyatlari. UAShtıń asosiy ish usuli. UASh ish faoliyatin baholovchi ko'rsatkichlar. UASh faoliyatinda qo'llaniladigan hisobli va hisobot hujjatlar. Tez tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil etish (TMJ) va uning xalqning barcha qatlamalariga yordam ko'rsatishning zarurli tomonlari. TMJ muassasalari ishining mundarijasi, ular faoliyatning tahlili.

7-mavzu Shahar va qishloq aholisiga stomatologik yordamdi tashkil etish. Stomatologik poliklinika tuzilishi, asosiy vazifalari. Stomatologik muassasalar faoliyatin Qishloq aholisiga tibbiy yordam ko'rsatishni o'ziga xos xususiyatlari va ularning turli bosqichlarinda stomatologik muassasalari ishini tashkil etish.

III.Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Jamoat salomatligi va sog'likni saqlashni tashkil etish modulding o'rni, asosiy vazifalari. Tibbiyot statistika, uning sog'likni saqlashdagi ahamiyati, statistikalik izlanishlardi tashkil etish.

2. Nisbiy miqdorlar, ularning tibbiyotda qollanilishi. Grafik rasmlar, ularning qollanilishi.

3. O'rtacha miqdorlar, turlari, hisoblash usullari, tibbiyotda qollanilishi. Statistikalik izlanish natijalarining ishonuvchanlik darajisini baholash.

4. Korrelyatsiya koefficiyenti, uning baholash usullari, statistikalik tahlil etishda qollanilishi.

5. Dinamik satrlar, turlari, ko'rsatkichlari, statistikalik tahlil etishda qollanilishi. Standartlashtirish, standartlashtirilgan ko'rsatkichlarining ahamiyati, ularni hisoblash.

6. Aholi orasida demografik jarayon va demografik ko'rsatkichlarni hisoblash usullari.

7. Aholi kasallanish ko'rsatkichlari va ularni hisoblash. Xalqaro xastaliklar tasnifsi.

8. Ijtimoiy-gigienik ahamiyatga ega bo'lgan xastaliklardi o'rganish, ularni qisqartirishlik bo'yicha stomatologrıń roli O'zbekstanda ko'p uchraydigan yuqumli bo'lmagan xastaliklardi epidemiologiyasini o'rganish va ularni tahlil qilish.

9 Epidemiologik izlanishlar turlari, bosqichlari Retrospektiv epidemiologik tahlil va uning NIK monitoringidagi roli. Dalillarga asoslangan tibbiyot.

10. O'zbeksdan Respublikasi sog'likni saqlash tamallari. Asosiy printsiplari, vazifalari. Sog'likni saqlash tizimidagi asosiy qonun va normativ hujjatlari.

11. Birlamshi tibbiy -sanitariya ko'magi. Ambulatoriya-poliklinika muassasalarining yumush faoliyatin tashkil etish. UASh va umumiy amaliyot stomatologi ishini tashkil etish, UASh asosiy vazifalari, ish faoliyatin tahlili.

Dispanserizatsiya. Shahar aholisiga tibbiy xizmatti tashkil etish Oilaviy poliklikanıng yumush faoliyati, asosiy vazifalari, ish usuli, hisobli va hisobot hujjatlardi yuritishlik xususiyatlari. Ish faoliyatning asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish usullari.

12. Qishloq aholisiga tibbiy xizmatti tashkil etish. Qishloq oilaviy poliklinika (QOP) va qishloq shifokorlik punkti (QOP) yumush faoliyati, asosiy vazifalari, hisobli va hisobot hujjatlarini yuritishlik. Ish faoliyatning asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish usullari.

13. Statsionar muassasalarining ish faoliyatin tashkil etish. Statsionar ish faoliyatning asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish usullari. O'zbeksdan Respublikasida stomatologik xizmatti tashkil etish tamoyilari. Stomatologik poliklinika tuzilishi va vazifalari Stomatologik poliklinika ish faoliyatin tahlil qilish. Aholiga sanitariya -epidemiologiya xizmatini tashkil etish. Aholini gigienik o'qitish va tarbiyalashda umumiy amaliyot stomatologınıng roli. Shifokor axloqi va deontologiyasi. Shaxslar-ora aloqa. Notiqlik san'ati, ko'pchilik oldida chiqish ko'nikmasi

14. Vaqtinchalik mehnat qobiliyatini ekspertiza qilish va o'tkazish qoidalari VKK ishini tashkil etish va vazifalari. Xastalik xaritasini to'ldirish va berish qoidalari. Tibbiy-ijtimoiy ekspertiza. Nogironlik, uni belgilash kriteriyalari, reabilitatsiya masalalari

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yxati:

1. Aholi salomatligi, davolash profilaktika va stomatologiya muassalalari faoliyatining asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash, tahlil qilish;
2. Davolash–profilaktika muassalarida qo'llaniladigan hujjatlarni to'ldirish. Modul davomida egallanadigan kompetentsiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:

III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Tibbiyot statistikasi asoslari, uning sog'liqni saqlashdagi ahamiyati, tibbiyot statistikasi turlari va ularning asosiy vazifalari.
2. Nisbiy miqdorlar, ularning tibbiyotda qo'llanilishi.
3. O'rtacha miqdorlar, turlari, hisoblash usullari, tibbiyotda qo'llanilishi.
4. Statistik tadqiqot natijalarining ishonchlik darajasini baholash.
5. Grafik tasvirlar, ularning qo'llanilishi
6. Korrelyatsiya koeffitsienti, uning baholash usullari , statistik tahlil etishda qo'llanilishi.
7. Dinamik qatorlar, turlari, ko'rsatkichlari, statistik tahlil. etishda qo'llanilishi
8 Standartlashtirish, standartlashtirilgan ko'rsatkichlarining ahamiyati, ularni hisoblash.
9. Aholi orasida demografik jarayon va demografik ko'rsatkichlarni hisoblash usullari.
10. Aholining jismoniy rivojlanishi va uning o'rganish usullari.

11. Nogironlik ko'rsatkichlari va ularni hisoblash usullari. Aholi salomatligini baholashda nogironlik ko'rsatkichlarining o'rni.

12. Ijtimoiy-gigienik ahamiyatga ega bo'lgan kasalliklarni o'rganish, ularni kamaytirish borasida umumiy amaliyot stomatologining roli. O'zbekistonda ko'p uchraydigan yuqumli bo'lmagan kasalliklarni epidemiologiyasini o'rganish va ularni tahlil qilish.

13. Epidemiologik tadqiqotlar turlari, bosqichlari. Retrospektiv epidemiologik tahlil va uning NIK monitoringidagi roli Dalillarga asoslangan tibbiyot.

14. O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash asoslari. Asosiy printsiplari, vazifalari. Sog'liqni saqlash tizimidagi asosiy qonun va meyoriy hujjatlari.

15.Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami. Ambulatoriya-poliklinika muassasalarining ish faoliyatini tashkil qilish. Dispanserizatsiya.

16. Oilaviy poliklinika, QOP va KVP ish faoliyatining asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish usullari.

17. Statsionar muassasalarining ish faoliyatini tashkil qilish. Statsionar ish faoliyatining asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish usullari.

18 Shoshilinch tibbiy xizmat va ixtisoslashtirilgan markazlar faoliyati. Tez tibbiy yordam stantsiyalarining ish faoliyatining mazmuni, asosiy vazifalari, ish faoliyatini tahlili.

IV. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

UK 1^1. Abstrakt fikr yuritish, hodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish

UK 2. Hayot faoliyatining turli sohalarida ijtimoiy-gigienik bilimlarni qo'llash qobiliyati;

UK 5. Turli kasalliklarning klinik alomatlarini rivojlanishiga olib keluvchi xavf o'rganish omillarini va tahlil qilishda ijtimoiy-gigienik bilimlari asoslarini qo'llash qobiliyati;

UKK 1^2. Professional faoliyatining turli sohalarida ijtimoiy-gigienik bilimlarni qo'llash qobiliyati;

UKK 2. Sog'lom muhit turmush tarzi, har taraflama rivojlanish, hayotiy qiyinchiliklarni samarali engish, atrof- bilan gumanistik o'zaro ta'sir qilish, tibbiy bilimlarni ommalashtirishga qaratilgan dasturlarni shakllantirish;

UKK 3. Amaliy va tadqiqot masalalari, nuqson tarkibi va xavf omillarini aniqlash maqsadida bemor va uning oilasini diagnostik ko'rik o'tkazish dasturlarini tuzishni yo'lga qo'yish;

UKK 4. Hamkasblar, bemorlar va ularning qarindoshlari bilan og'zaki va yozma ravishda aloqa qilish.

V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

•ma‘ruzalar;
• seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
• interfaol keys-stadilar;
•guruhlarda ishlash;
•taqdimotlarni qilish;
•individual loyihalar;
•jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

VI. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishni topshirish.

Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbalari ro‘yxati

Asosiy adabiyotlar:

1. Mamatkulov B. Jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni boshqarish, Darslik. Toshkent, 2013 j.

2. Медик В.А., Юрьев В.К. “Общественное здоровье и организация здравоохранения”, Учебник. Россия. 2009 г.

3. Rizaev J.A., Mamatkulov B.M., Tuxtarov B.E., Nurmamatova K.Ch. Stomatologiya menejmenti va iqtisodiyoti asoslari, O’quv qo’llanma. Toshkent. 2020j.

Qo‘shimcha adabiyotlar.

1. O'zbekistonRespublikasi Prezidentining Farmon va Qarorlari

2. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining buyruqlari

3. Global Health 101.Richard Skolnik, USA, 2015 j.

4. Iskandarova Sh.T., Maxmudova N.M., Djalilova G.A. Jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni tashkil qilishning asosiy masalalari, O'quv qo'llanma. Toshkent, 2011-j.

5. Kucherenko V.Z. Primenenie metodov statisticheskogo analiza dlya izucheniya obщestvennogo zdorovya i zdravooxraneniya, Uchebnoe posobie. Moskva. 2011 j.

6. Kotler F.,Kelle K.L.Marketing imenedjment, Ekspress-kurs. SanktPeterburg. 2010 g.

7. Mamatkulov B.M., LaMort, Raxmanova N. Klinicheskaya epidemiologiya i osnovы dokazatelnoy meditsinы, Uchebnoe posobie. Tashkent. 2008 j.

8. Iskandarov T.I., Abdufattaev A.A. Jamoatchilik salomatligi va sog'liqni saqlash, Darslik. Toshkent. 2008 j.

9. Mamatkulov B. Tibbiyot statistikasi (biostatistikasi) asoslari, O'quv qo'llanma. Toshkent, 2005 j.

	Internet saytlari: 1. http://www.apha.org/media, Книга American Public Health Association 2. www.yandex.ru/ 3. www.google.ru, 4. www.google.co.uz 5. info@minzdrav.uz 6. www.zyonet.uz 7. www.booksmed.com
	Qoraqalqog'iston tibbiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan. **Institut kengashining 20__ yil "___" _____ dagi "___" – sonli bayonnomasi.**
	Fan modul uchun ma'sullar: Kengesbaev A.J. Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti, "Yuqumli kasalliklar va epidemiologiya" kafedrasi assistenti Mualliflar jamoasi – Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti "Yuqumli kasalliklar va epidemiologiya" kafedrasi professor-o'qituvchilari.
	Taqrizchilar: Ataxanova D.O. – Gigiena va atrof muhit kafedrasi mudirasi PhD Niyazova G.T.– Qoraqalpog'iston Respublikasi OITS-ga qarshi kurash markazi t.f.n.

Yuqumli kasalliklar va epidemiologiya kafedrasi boshlig'i, t.f.n.: **Absattarova V. Q.**

QMI I Tibbiyot fakulteti dekani: **Meldebekova S.U.**

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i: **Abdullaeva N.J.**